

Aktivitetsplan för utbildningsverksamhet vid Humanistisk fakultet 2016-2018

Fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden
15 oktober 2015
Fs 1.6.2-579-15

1 Inledning

Denna aktivitetsplan är fastställd i humanistiska fakultetsnämnden 15 oktober 2015 och syftar till att höja kvaliteten på fakultetens utbildningsinsatser på grundnivå och avancerad nivå. Aktivitetsplanen gäller över verksamhetsåren 2016 till och med 2018. Aktiviteterna kommer att följas upp av utbildningsstrategiska kommittén. En delrapport lämnas till Humanistiska fakultetsnämnden i slutet av 2016.

Planen är initierad av Humanistiska fakultetsnämnden och har följande bakgrund: År 2014 initierade prorektor Anders Fällström, tillsammans med det centrala Utbildningsstrategiska rådet, en fakultetsaudit – en intern granskning av kvalitetsarbetet inom grundutbildningen. Humanistiska fakulteten var den första fakulteten att genomgå denna kollegiala granskning vid Umeå universitet. Fakultetsauditen genomfördes under december 2014 och januari 2015 och utmynnade i en rapport som sammanställdes av auditgruppen (bilaga). I rapporten granskades fyra prioriterade områden: organisation, kvalitetsarbete, internationalisering och studentinflytande. Rapporten avslutades med rekommendationer inom dessa fyra områden.

Vid fakultetsnämndens möte den 14 april 2015 uppdrogs åt Utbildningsstrategiska kommittén vid Humanistisk fakultet att ”sammanställa en handlingsplan för att stärka kvalitetsarbetet med utbildning vid Humanistisk fakultet med utgångspunkt i audit-rapportens rekommendationer”. Denna aktivitetsplan är sammanställd av vicedekan Ann-Catrine Edlund och utbildningsledare Erik Lindenius och därefter behandlad i utbildningsstrategiska kommittén. Aktivitetsplanen har även behandlats i fakultetens ledningsgrupp och tillsammans med institutionernas ledningsgrupper. En premis för arbetet har varit att dessa kvalitetshöjande åtgärder ska kunna genomföras utan att öka verksamhetens arbetsbelastning.

I arbetet med aktivitetsplanen har audit-rapportens fyra områden slagits samman till två. De två områdena har båda kvalitetsarbetet i fokus, det ena med inriktning mot humanistiska fakultetens organisation, det andra mot humanistiska fakultetens utbildningsverksamhet. I aktivitetsplanens vardera efterföljande avsnitt nedan, redovisas inledningsvis visioner med utgångspunkt från auditgruppens rapport. Därefter presenteras förslag på strategier med efterföljande aktiviteter.

2 Kvalitetsarbete inom humanistiska fakultetens organisation

Av de rekommendationer som ges för kvalitetsarbete inom humanistiska fakultetens organisation, har vi tagit fasta på följande: kommunikationsstruktur, organisation av utbildningsprogram, vi-känsla och samverkan inom fakulteten, samt formaliserande av studentinflytande.

Humanistiska fakulteten är en komplex organisation. Den hålls ihop av en fakultetsnämnd under ledning av dekanen, med stöd av fakultetsledningen (dekan, prodekan, vicedekan och kanslichef). Ett fakultetskansli utgör stödorganisation. Under fakultetsnämnden arbetar en rad kommittéer och grupper med representanter från institutioner, arbetsenheter och centrumbildningar. Enskilda forskningsprojekt är också institutionsövergripande och ”flytande” i sin ämnestillhörighet, men medan fakultetens forskare bedriver ett visst mått av samarbete mellan ämnesgränserna, så är ämnesgränserna mellan utbildningarna desto skarpare. Fakultetens fem institutioner och två enheter är utspridda på två campus och i huvudsak tre byggnader – fakultetskansliet är lokaliserat i en fjärde byggnad. Detta kompliceras ytterligare av att en stor del av institutionernas intäkter inom utbildning utgörs av kurser inom lärarutbildningen, som ligger utanför fakultetens inblick. Detta leder bland annat till svårigheter för fakultetsledningen och fakultetskansliet att få en helhetsbild över fakultetens totala utbildningsuppdrag.

I Audit-rapporten (sidan 9) noteras det att det gått lång tid sedan institutionernas sammanslagning 2008 och att de under den tiden utvecklat vissa skillnader i sitt organisatoriska arbete. Det konstateras att det ”finns inget egenvärde i att alla institutioner vid humanistisk fakultet ska fungera på exakt samma sätt” men det framhålls att

För att förstärka ”VI-känslan” på fakulteten bör fakultetsledningen arbeta med att stärka samverkan mellan ämnen och institutioner inom några fokuserade områden.

Idag finns en tydlig särart mellan många huvudområden, institutioner och enheter, vilket är viktigt för den akademiska och konstnärliga mångfalden. Många utbildningar och ämnesområden har dessutom en egen starkt framskriven identitet. Humanistiska fakulteten bör dock eftersträva ett mer symbiotiskt förhållande mellan alla sina institutioner och enheter.

Att stärka denna vi-känsla kan vara energi- och resurssparande för såväl medarbetare som studenter. Den kan dels hjälpa oss att möta utmaningar och påtryckningar från samhället, dels kan vi-känslan möjliggöra strategisk samverkan kring utbildningsfrågor. En förståelse för andras behov bör finnas mellan huvudområden, institutioner och enheter. Här fyller fakultetskansliet en viktig funktion som ett sammanfogande kitt för att institutionerna och enheterna ska kunna arbeta utifrån så likartade och rättvisa förutsättningar som möjligt. På grund av sin fysiska placering och arten av arbetsuppgifter, träffar dock kanslipersonal sällan andra medarbetare än institutionsledningarna.

Två övergripande strategier har tagits fram för det fortsatta kvalitetsarbetet med fakultetens organisation.

Strategi: Humanistiska fakulteten ska verka för ökad samverkan mellan fakultetens institutioner och enheter

- Aktivitet 1 Utreda samverkansmöjligheter för administrativa funktioner inom organisationen.
Syfte: Att skapa en stabil organisation för utbildningsverksamhet
Ansvarig: Fakultetsledning
När: Vt 2016
- Aktivitet 2 Regelbundet hålla fakultetsgemensamma träffar inom både utbildning och forskning
Syfte: Skapa naturliga mötessammanhang för utbildningsfrågor och forskning
Ansvarig: Ustra och Fostra
När: Pågående

Strategi: Humanistiska fakulteten ska verka för att tydliggöra fakulteten som en organisatorisk enhet

- Aktivitet 3 Tydliggöra beslutsvägar och ekonomiska styrsystem på fakultetens hemsida
Syfte: Stärka studenters och medarbetares förståelse av fakulteten som en sammanhållen organisatorisk enhet
Ansvarig: Fakultetsledningen
När: Vt 2016
- Aktivitet 4 Inventera behov av kommunikation och arbetsområden för kommunikatörer inom fakulteten
Syfte: Stärka interna och externa kommunikationsvägar och samordna marknadsföring av utbildning
Ansvarig: Fakultetsledningen
När: 2016
- Aktivitet 5 Utveckla en kommunikationsprofil för humanistiska fakulteten
Syfte: Skapa en gemensam berättelse som visar på humanioras egenart och den särart som finns inom utbildningarna vid humanistisk fakultet.
Ansvarig: Fakultetskommunikatörer
När: 2016
- Aktivitet 6 Revidera arbetsbeskrivning för studierektorer
Syfte: Tydliggöra ledningsuppdrag för utbildningsansvariga.
Ansvarig: Ustra
När: Vt 2016
- Aktivitet 7 Skapa riktlinjer för organisation av program
Syfte: Tydliggöra gemensamma utbildningsstrukturer och arbetsbeskrivningar för programråd och programansvariga.
Ansvarig: Ustra
När: Vt 2016
- Aktivitet 8 Presentera kärverksamhet på prefektmöten
Syfte: Att formalisera närhet till kårens verksamhet
Ansvarig: Utbildningsledare/Umeå studentkår
När: Årligen från och med vt 2016

3 Kvalitetsarbete inom Humanistiska fakultetens utbildningsverksamhet

Av de rekommendationer som ges för kvalitetsarbete inom humanistiska fakultetens utbildningsverksamhet, har vi tagit fasta på följande: stärka utbildningsprogrammets organisation, skapa fakultetsövergripande program, fortsatt satsning på avancerad nivå, och en förstärkning av internationaliseringsarbetet.

Umeå universitet har kommit långt i arbetet med att upprätta ett internt kvalitetssystem för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Humanistiska fakulteten ska verka för att säkra fortsatt kvalitetsarbete, med både enstaka kurser och program. Kvalitetsarbetet ska i så hög utsträckning som möjligt ligga i linje med Umeå universitets interna kvalitetssystem. Vissa viktiga organisatoriska åtgärder har redan genomförts på fakultetsnivå. Det gäller till exempel fakultetens internationaliseringsarbete och programutvärderingar.

En bärande aspekt i kvalitetsarbete med utbildning är att det ska utföras så nära utbildningsverksamheten som möjligt och hela tiden med den studerande i fokus. Fakultetens nuvarande decentralisering av utbildningar(s organisation) är universitetsunik. Den har inneburit att utbildningarna vid humanistiska fakulteten är förhållandevis lättmanövrerade. Kurs- och programändringar sker nära verksamheten och de flesta strategiska resurser omfördelas direkt ner från fakultets- till institutionsnivå. Prefekt och institutionsledning kan agera förhållandevis autonomt. Nackdelen blir dock att varje enskilt utbildningsområde blir sårbart och det är svårt att frigöra resurser till större satsningar. Det ställer höga krav på institutionsnivån att skapa tydliga egna rutiner för fördelning av strategiska resurser. Auditrapporten lyfter ytterligare nackdelar med en decentraliserad organisation, bland annat att "vissa ämnen har en mycket liten personalstyrka, ofta med en hög arbetsbelastning. En risk med detta är att 'hjulet måste uppfinnas på nytt', många gånger och på många ställen" (sidan 10). Auditgruppen rekommenderar därför att humanistiska fakulteten tar ett gemensamt strategiskt grepp på sitt utbildningsutbud (sidan 9):

Här tror vi att det, under nuvarande förhållanden, behövs en fakultetsövergripande diskussion om strukturen på fakultetens program och en analys av hur man kan öka [student]rekryteringen till dessa. I dagsläget ansvarar de enskilda institutionerna för programmen, men det är möjligt att fakulteten skulle behöva diskutera om inte några väl valda program borde kunna vara fakultets- och/eller universitetsövergripande.

Humanistiska fakultetens lärare besitter ett högt pedagogiskt kunnande och det finns inga indikationer på att organisatoriska förändringar skulle förändra detta. Däremot skulle fakultetsövergripande samarbete kunna skapa unika utbildningar. Det kräver dock ett tillskott av nya resurser eller att befintligt utbildningsutbud omprioriteras. En rimlig hållning är därför att förbereda organisationen för att kunna agera snabbt om den ekonomiska situationen blir gynnsam. Att utarbeta en långsiktig utbildningsvision är viktigt för att kunna bedriva utvecklande verksamhet och samtidigt hushålla med resurser.

Strategi: Humanistiska fakulteten ska verka för att säkra fortsatt kvalitetsarbete med både enstaka kurser och program

- Aktivitet 9 Utbildningsdag om Umeå universitets och UKÄs kvalitetskriterier
 Syfte: Att säkerställa att fakultetens medarbetare är insatta i de centrala kvalitetskriterier som styr utbildningarna.
 Ansvarig: Vicedekan och utbildningsledare
 När: Vt 2016
- Aktivitet 10 Utarbeta en mall och arbetsordning för programuppföljning
 Syfte: Stärka programverksamheten
 Ansvarig: Utbildningsledare och vice dekan
 När: Pågående
- Aktivitet 11 Utredning av profilkurser
 Syfte: Utredda påbörjad satsning.
 Ansvarig: Ustra
 När: ht 2016

Strategi: Humanistiska fakulteten ska utveckla en långsiktig utbildningsvision

- Aktivitet 12 Programifestet
 Syfte: Att skapa ett gemensamt manifest för fakultetens programutbildningar som definierar vilka typer av program som ska prioriteras på fakulteten, till exempel vad gäller storlek och ekonomisk bärighet.
 Ansvarig: Ustra
 När: Vt 2016
- Aktivitet 13 Utbildning 2020
 Syfte: Skapa visionsdokument för hur fakulteten ska arbeta med framtida utbildningsutbud, till exempel kartläggning av möjligt samarbete mellan utbildningar, utveckling av humanistisk(a) baskurs(er) och institutionsövergripande program.
 Ansvarig: Ustra
 När: Påbörjas vt 2016
- Aktivitet 14 Identifiera samarbetsmöjligheter inom uppdragsutbildningar.
 Syfte: Utredda om administration och kostnader för uppdragsutbildning kan samordnas
 Ansvarig: Ustra
 När: 2016
- Aktivitet 15 Utveckla en handlingsplan för undervisningsspråk vid fakulteten
 Syfte: Att implementera och konkretisera universitets språkpolicy inom fakultetens utbildningsutbud
 Ansvarig: Ustra och internationell koordinatör
 När: 2017
- Aktivitet 16 Fördjupa ett utbyte med ett engelskspråkigt universitet.
 Syfte: Upprätta goda kontakter med ett engelskspråkigt universitet för att underlätta utbyte och öka antalet utresande studenter.
 Ansvarig: Internationell koordinatör
 När: Pågående